

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/93/2018
Identifikačné číslo spisu: 7207224747
Dátum vydania rozhodnutia: 23.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7207224747.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: FACTOR ASSET MANAGEMENT GROUP, a. s., so sídlom Čelakovského 2, 811 03 Bratislava, IČO: 35 851 996, zastúpený JUDr. Peter Kubík, advokát, s. r. o., so sídlom Staré Grunty 162, 841 04 Bratislava, IČO: 47 233 931, proti žalovanému: REGULA Košice akciová spoločnosť, so sídlom Južná trieda č. 68, Košice, IČO: 00 584 274, zastúpený JUDr. Jozef Göbl, advokát, so sídlom Jantárová 30, 040 01 Košice, o zaplatenie 121.829,40 eur s prísl., o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Cob/118/2017-246 zo dňa 22. februára 2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 2. mája 2017, č. k. 32Cb/275/2007-203 (druhým v poradí), v prvom výroku žalobu v plnom rozsahu zamietol, druhým výrokom rozhodol, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca (pôvodne spoločnosť Aksis, s. r. o.) sa domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu vo výške 121.829,40 eur s úrokom z omeškania vo výške 0,03% denne z dlžných súm od vzniku omeškania do zaplatenia a trovy konania. Žalobca sa svojím návrhom domáhal zaplatenia žalovanej sumy s prísl. titulom nezaplatenia faktúr č. XXXXXXXX, XXXXXXXX, XXXXXXXX a XXXXXXXX.

3. Na základe zmluvy o odplatnom postúpení pohľadávky Okresný súd Košice II uznesením č. k. 32Cb/275/2007-170 zo dňa 7.6.2019 rozhodol tak, že pripustil, aby z konania vystúpil pôvodný žalobca a na jeho miesto vstúpil nový žalobca FACTOR ASSET MANAGEMENT GROUP, a. s., so sídlom Čelakovského 2, Bratislava.

4. Okresný súd Košice II rozsudkom č. k. 32Cb/275/07-76 zo dňa 21.4.2009 (prvým v poradí)

rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 121 829,40 eur s 0,03 %-ným úrokom z omeškania denne zo sumy 58 892,95 eur od 13.6.2007 do zaplatenia, zo sumy 2 349,55 eur od 7.7.2007 do zaplatenia, zo sumy 49 591,08 eur od 18.8.2007 do zaplatenia, zo sumy 10 995,82 eur od 15.9.2007 do zaplatenia a na náhradu trov konania vo výške 12 099,11 eur. V tomto rozhodnutí súd prvej inštancie skonštatoval, že žalovaný vyúčtovanú cenu diela neuhradil v lehotách splatnosti, následkom čoho sa dostal do omeškania s plnením svojich záväzkov. Vzhľadom na to, že si zmluvné strany dohodli v čl. 10 bod 2 zmluvy, pre prípad omeškania úrok z omeškania vo výške 0,03% z nezaplatennej sumy za každý deň omeškania, zaviazal súd prvej inštancie žalovaného aj na zaplatenie úroku podľa § 365 a § 369 ods. 1 ObZ. O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 1Cob/54/2009-144 zo dňa 30.12.2009 tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočne vykonaného dokazovania.

5. Po vrátení veci súd prvej inštancie skonštatoval, že na základe Zmluvy o dielo č. XX-XX/XXXX, uzavretej dňa 2.2.2007, predmetom ktorej bola povinnosť zhotoviteľa vyhotoviť pre objednávateľa dielo spočívajúce vo vykonaní stavebných úprav prevádzkovej budovy, splaškovú a dažďovú kanalizáciu pre uvedený objekt v rozsahu prác a dodávok na stavbe: Rekonštrukcia prevádzkovej budovy pre spoločnosť REGULA Košice akciová spoločnosť, v bode 5.1 zmluvy sa účastníci dohodli na cene za vykonanie diela vo výške 12.986.411, -SK bez DPH (431.069,87 eur), s tým, že objednávateľ a zaviazal zaplatiť zhotoviteľovi zálohu vo výške 30% z ceny diela, ktorá mala byť uhradená po podpísaní zmluvy (bod 6.1 zmluvy).

6. Ďalej z bodu 6.2. Zmluvy o dielo vyplývalo, že strany sa dohodli, že zhotoviteľ je povinný priebežne vyhotovovať súpisy z realizovaných prác a dodávok, ktoré písomne potvrdí poverený zástupca objednávateľa a na základe jednotlivých súpisov vykonaných prác, nie častejšie ako jedenkrát za 14 dní, budú vystavené čiastkové faktúry za realizované práce. Podľa bodov 6.3. a 6.4. bola splatnosť čiastkových faktúr 14 dní od ich doručenia objednávateľovi, pričom tieto mali byť vystavené do výšky 90% z ceny diela. Podľa bodu 6.6. po podpísaní Protokolu o odovzdaní a prevzatí diela mala byť vystavená konečná faktúra. Podľa bodu 6.7. zmluvy musel zhotoviteľ vykonané práce a dodávky vyúčtovať overiteľným spôsobom a súpis vykonaných prác mal byť súčasťou faktúry. Strany zároveň dohodli, že objednávateľ má právo vrátiť faktúru na prepracovanie, ak táto nemá zákonné alebo zmluvné náležitosti, pričom vrátením faktúry prestáva plynúť jej splatnosť a neuhradenie fakturovanej čiastky sa nebude považovať za omeškanie s úhradou (bod 6.8. zmluvy). V bode 10.2 zmluvy sa strany dohodli na úroku z omeškania vo výške 0,03% z dlžnej sumy denne v prípade omeškania s úhradou faktúry.

7. Súd prvej inštancie skonštatoval, že podpísaním Zmluvy o dielo č. XX-XX/XXXX medzi pôvodným žalobcom a žalovaným dňa 2.2.2007 vznikol obchodnoprávny vzťah (zmluva o dielo podľa § 548 a nasl. Obchodného zákonníka), podľa ktorého mal pôvodný žalobca povinnosť vykonať pre žalovaného dielo, čomu zodpovedá povinnosť žalovaného ako objednávateľa zaplatiť za vyhotovenie diela dohodnutú cenu. Súd tiež zistil, že pôvodný žalobca toto dielo pre žalovaného v priebehu roka 2007 skutočne vykonával, za čo mu prináleží nárok na zaplatenie dohodnutej ceny. Z obsahu zmluvy o dielo je zrejmé, že účastníci sa v súlade so znením § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka v článku VI zmluvy dohodli na špecifickom čase uhradenia ceny za vykonanie diela a to tak, že cena bude uhradená nasledovne: 30% bude uhradených zálohovo po podpísaní zmluvy, ďalšia časť ceny diela mala byť uhradená na základe čiastkových faktúr zhotoviteľa splatných 14 dní od doručenia, ktoré však mohli byť vystavené iba na základe súpisov vykonaných prác, ktoré museli byť písomne potvrdené povereným zástupcom žalovaného (bod 6.2 zmluvy) a po skončení diela mala byť vystavená konečná faktúra.

8. Súd prvej inštancie za podstatné pre rozhodnutie vo veci samej považoval zistenie, či boli príslušné súpisy vykonaných prác žalovaným (respektíve ním poverenou osobou) skutočne podpísané alebo nie, pretože až po ich potvrdení bolo možné čiastkové faktúry vystaviť, čo by spôsobilo splatnosť takto čiastkovo vyúčtovanej ceny. V rámci vykonaného dokazovania pri zisťovaní spornej splatnosti ceny diela súd prvej inštancie dospel k záveru, že pôvodným žalobcom uplatnené faktúry boli vystavené neoprávnene, pretože príslušné súpisy vykonaných prác neboli žalovaným a ani ním poverenou osobou písomne potvrdené.

9. K tomuto záveru súd prvej inštancie dospel z dôvodov, že žalobcom predložené súpisy vykonaných prác neboli podpísané ani zhotoviteľom a ani žalovaným. Samotné súpisy vykonaných prác obsahovali iba rozpis prác a dodávok, rovnako žalobcom predložené Krycie listy neboli žalovaným podpísané, krycie listy za obdobie apríl a máj 2007 (č. l. 7) a obdobie 31. týždňa 2007 (č. l. 13) boli podpísané iba zhotoviteľom. Podpisy pani D. K. na ostatných Krycích listoch nie sú podpismi povereného zástupcu žalovaného, pretože podľa súdu prvej inštancie, táto osoba nebola na takéto konanie za žalovaného oprávnená. Súd prvej inštancie skonštatoval, že svedkyňa D. K. na pojednávaní dňa 4.4.2017 nepotvrdila skutočnosť, že by bola skutočne žalovaným na podpisovanie súpisov vykonaných prác a dodávok poverená, iba vyjadrila svoje presvedčenie, že tak konať mohla, čo odôvodnila povinnosťami stavebného dozoru. Súd prvej inštancie takéto jej presvedčenie o oprávneniach stavebného dozoru vyhodnotil ako mylné, pretože základné funkcie stavebného dozoru sú iné, s poukazom na ustanovenie § 46b Stavebného zákona. Skonštatoval, že pokiaľ svedkyňa priamo nepotvrdila skutočnosť, že ju žalovaný na podpisovanie a potvrdzovanie vykonaných prác a dodávok výslovne poveril, tak súd prvej inštancie prisvedčil tvrdeniu žalovaného o opaku.

10. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s argumentami žalobcu, ktorými poukazoval na čiastočné úhrady žalovaného, ktoré s ohľadom na ust. § 407 Obchodného zákonníka považoval za uznanie zvyšku dlhu. Toto súd neakceptoval z dôvodu, že žalobcom vykonané platby boli zálohovými platbami vykonanými pred začatím vykonávania diela po podpise zmluvy podľa dohody v bode 6.1 zmluvy a teda z tohto plnenia nie je možné usudzovať, že žalovaný uznal svoj záväzok, ktorého uhradenia sa žalobca domáha v tomto konaní.

11. Na záver súd prvej inštancie uviedol, že ako nepodstatným pre rozhodnutie vo veci samej sa nezaoberal, či a v akom rozsahu došlo k skutočnému plneniu, a tiež preto súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné bližšie sa zaoberať závermi Znaleckého posudku znalca Ing. Z. S. č. XXX/XXXX zo dňa 22.9.2007. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

12. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) o odvolaní žalobcu rozsudkom č. k. 2Cob/118/2017-246 zo dňa 22. februára 2018 (druhým v poradí), napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa vysporiadal so vznesenými odvolacími námietkami žalobcu a na zdôraznenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia k nim uviedol svoje závery.

13. Odvolací súd v odôvodnení svoj rozhodnutia skonštatoval, že zo skutkových zistení súdu prvej inštancie je nepochybné, že žalobca nepredložil k faktúram súpis zrealizovaných prác, podpísaný objednávateľom, ním predložené súpisy nie sú podpísané vôbec. Za podstatné pre rozhodnutie vo veci samej bolo podľa odvolacieho súdu teda potrebné ustáliť, či možno krycí list splátky považovať za súpis vykonaných prác a ak áno, či ten mohla podpísať pani D. K. Odvolací súd sa nestotožnil s žalobcovým tvrdením, že krycie listy splátok je možné stotožniť so súpsimi zrealizovaných prác a to vzhľadom k rozsahu ich výpovednej hodnoty a inému účelu, ktorému majú slúžiť. Uviedol, že ako fakturáciu možno označiť súbor činností zhotovovateľa diela, ktoré vedú k zabezpečeniu ceny za uskutočnené dodávky, a teda uvedené nepochybne zahŕňa aj vyhotovenie súpisu vykonaných prác a jeho prerokovanie a následné odsúhlasenie vykonaných prác s objednávateľom. Odvolací súd mal za to, že súpis vykonaných prác je štandardným dokumentom, ktorý sa v danom type zmlúv vyžaduje na preukázanie rozsahu vykonaných prác, preto nemožno dôjsť k záveru, že ho možno nahradiť krycím listom splátky, resp. že by krycí list splátky tento doklad suploval. Skonštatoval, že ak by si aj žalobca splnil svoju povinnosť predložiť k fakturácii súpis vykonaných prác podpísaný objednávateľom predložením krycieho listu splátok, tak krycí list zo dňa 29.5.2007 bol podpísaný len zhotoviteľom.

14. Rovnako ako súd prvej inštancie, tak aj odvolací súd dospel k záveru (ohľadom krycích listov z 22.6.2007, 20.7.2007, 31.8.2007), že pani D. K. oprávnená podpisovať v zmysle bodu 6.2. uzavretej

zmluvy ako „poverený zástupca objednávateľa“ nebola. Uvedenému napokon nasvedčuje aj zahrnutie zmluvného dojednania (že súpis vykonaných prác musí byť podpísaný povereným zástupcom objednávateľa) do zmluvy. Ak by strany zmluvy, resp. objednávateľ chcel uvedeným poveriť stavebný dozor, toto dojednanie by bolo nadbytočným. Pri výklade toho, čo v prejednávanej veci ako stavebný dozor pani K. mohla robiť nie je možné postupovať podľa § 264 Obchodného zákonníka.

15. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že pri určovaní práv a povinností zo záväzkového vzťahu sa prihliada na obchodné zvyklosti, a to aj vtedy, ak na ne zmluva neodkazuje. Uzavrel, že môže však ísť len o také obchodné zvyklosti, ktoré sú v príslušnom obchodnom odvetví zachovávané všeobecne a nesmú byť v rozpore so zmluvou alebo zákonom. Musí ísť teda o tzv. „ustálené pravidlá“ používané nielen medzi stranami, ale všeobecne v danom odvetví. Odvolací súd konštatuje, že ak by aj bolo ustáleným pravidlom, že súpis vykonaných prác podpisuje stavebný dozor bolo by toto v rozpore so zmluvou, kde si objednávateľ diela uvedené vymienil inak. Uvedené samozrejme neznamená, že stavebný dozor podpisovať súpisy vykonaných prác nemohol, avšak len za predpokladu, ak by ho na to objednávateľ splnomocnil. Existencia takého splnomocnenia v konaní preukázaná nebola.

16. Odvolací súd uzavrel, že žalobca dôkazné bremeno na preukázanie ním tvrdenej skutočnosti, že boli splnené zmluvné dojednania predchádzajúce samotnej fakturácii nepreukázal. Rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že v prejednávanej veci nenastala splatnosť kúpnej ceny, pretože neboli splnené podmienky pre jej vyúčtovanie dohodnuté v čl. VI bode 6.2. uzavretej zmluvy. Preto súd prvej inštancie postupoval správne, keď sa samotným namietaným rozsahom účtovaných prác nezaoberal. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

17. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) včas dovolanie. Prípustnosť dovolania žalobca odôvodnil podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Cob/118/2017 zo dňa 22.2.2018 spolu s rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 32Cb/275/2007 zo dňa 2.5.2017 v plnom rozsahu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

18. Dovolateľ má za to, že súdy nižších inštancií nesprávne právne uzavreli, že na stavebný dozor žalovaného (objedávateľa) nie je možné aplikovať ust. § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka, a teda súd nesprávne vyvodil, že stavebný dozor musí mať na prevzatie diela osobitné splnomocnenie. Ďalej uviedol, že táto právna otázka doposiaľ v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená, a má za to, že vo veci tejto právnej otázky je daný dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

19. Tvrdí, že stavebný dozor je osobou, na ktorú sa v plnom rozsahu vzťahuje § 15 ods. 1 Obz. Dovolateľ má za to, že z pozície stavebného dozoru, pri výkone jeho činnosti dochádza i k preberaniu prác a na takéto preberanie prác stavebný dozor nepotrebuje žiadne osobitné splnomocnenie, keďže na uvedené je stavebný dozor podľa dovolateľa splnomocnený priamo zákonom, v zmysle § 15 ods. 1 Obz. Uviedol, že v judikatúre NS SR táto problematika nie je riešená, a poukázal na viacero rozhodnutí NS ČR, ktoré považujú preberanie prác stavebným dozorom v stavebnej praxi za obvyklú prax.

20. Ďalej namietal, že súd nesprávne právne uzavrel, že zaplatenie ceny diela je v zmluve viazané na splnenie odkladacej podmienky prevzatia diela podľa ust. § 36 ods. 2 OZ. Má za to, že táto právna otázka doposiaľ v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená, a preto je vo veci tejto právnej otázky daný dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

21. Namietal, že súd nesprávne vyvodil, že tým, že žalobca nepredložil k faktúram za vykonanie diela, súpisy zrealizovaných prác podpísané žalovaným, žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie ceny diela. Súd nesprávne právne vyvodil, že odkladacou podmienkou pre zaplatenie ceny diela je podľa zmluvy prevzatie diela. Má za to, že formuláciu zmluvy o dielo v bode 6.2 však nemožno považovať za odkladaciu podmienku pre zaplatenie ceny diela. Uvádza, že v predmetnej veci je nevyhnutné dôsledne

rozlišovať medzi dojednaním vzájomných povinností pri odovzdaní a prevzatí diela a výslovným dojednaním odkladacej podmienky splatnosti ceny diela.

22. Poukazuje na to, že súpis vykonaných prác nebol zmluvou a ani zákonom nikde definovaný, dôkazom o vykonaní diela mohol byť i akýkoľvek iný doklad o vykonaní diela (i krycí list), ktorého obsahom sú vykonané práce a dodávky. Uviedol, že krycí list bol podpísaný stavebným dozorom žalovaného a teda v plnom rozsahu preukazoval vykonané práce. Má za to, že žalovaný zaviniť, resp. zmaril riadne prevzatie diela a z porušenia vlastnej povinnosti vyvodzuje svoje právo. Žalobca si v plnom rozsahu splnil všetky povinnosti spojené s odovzdaním diela a s overiteľnosťou jeho vykonania.

23. Ako ďalšiu námietku dovolateľ uviedol, že súd nesprávne právne uzavrel, že ak dôjde k vykonaniu diela, resp. jeho časti a nedôjde k formálnemu prevzatiu tohto diela objednávateľom, hoci dielo objednávateľ fakticky prevzal, užíva ho a aj ho objednávateľ vlastní, zhotoviteľovi nevznikne právo na zaplatenie ceny diela a ani nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Dovolateľ má za to, že táto právna otázka doposiaľ v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená, a preto je vo veci tejto právnej otázky daný dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

24. Má za to, že dielo bolo vykonané, žalovanému fakticky odovzdané (prostredníctvom vystavovaných krycích listov, s podpisom stavebného dozoru žalovaného a pod.), nebolo žalovaným ani reklamované a žalovaný dielo v plnom rozsahu užíva a je i v jeho vlastníctve. Podľa dovolateľa súd teda dospel k nesprávne právnemu záveru, že za takto riadne vykonané a fakticky odovzdané dielo nevzniká žiadna povinnosť ho zaplatiť. Dovolateľ tvrdí, že nesplnenie formálnych podmienok pre odovzdanie diela zaviniť v plnom rozsahu žalovaný, a teda súd založil bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného a akceptoval výhrady žalovaného, ktoré sám žalovaný spôsobil. Má za to, že súd bol povinný na tento prípad aplikovať ustanovenia § 544 Obchodného zákonníka, v spojení s § 545 Obchodného zákonníka. Dovolateľ poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Obdo/5/2012, č. k. 3Obo/291/2006-935 zo dňa 6.12.2007, č. k. 1Obo/67/2011-1131 zo dňa 16.4.2013.

25. Namieta, že súd bol povinný nárok posúdiť v zmysle ustanovení § 544 a § 545 Obz a § 451 OZ, a tento nárok žalobcu právne kvalifikovať. Súd predmetné ustanovenia neaplikoval a úplne sa odmietol zaoberať preukazovaním hodnoty vykonaného diela ako i argumentáciou žalobcu k znaleckému posudku o hodnote vykonaného diela. Má za to, že pokiaľ súd mienil zamietnuť nárok žalobcu na zaplatenie ceny diela v zmysle vystavených faktúr, bol povinný žalobcovi priznať nárok minimálne v hodnote diela vyplývajúcej z tohto znaleckého posudku, resp. vykonať dokazovanie o skutočnej hodnote vykonaného diela. Súdy zamietli nárok aj v tej časti, v ktorej žalovaný nárok uznával (34.557,61 Eur). Podľa dovolateľa súd použil takú aplikáciu právnych predpisov a výklad, na základe ktorého aj keď dielo žalobca riadne vykonal a bez väd odovzdal, nevzniká povinnosť objednávateľa za toto dielo zaplatiť. Súd tak založil bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného a zároveň akceptoval výhrady žalovaného, ktoré žalovaný sám spôsobil.

26. Dovolateľ ďalej namieta, že súd nesprávne právne uzavrel, že v predmetnej veci nemožno na vykonané úhrady aplikovať ust. § 407 ods. 3 Obz o uznaní zvyšnej časti záväzku, pretože podľa súdu v predmetnej veci došlo k úhrade výlučne zálohových faktúr a zároveň súd uzavrel, že nemožno na uhradené zálohové faktúry, ktoré boli neskôr zhotoviteľom započítané na riadne faktúry vystavené po vykonaní prác a dodávok, aplikovať ust. § 407 ods. 3 Obz o uznaní záväzku. Podľa dovolateľa rovnako táto právna otázka nebola v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, a preto je vo veci daný dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

27. Podľa dovolateľa súd v predmetnej veci vyvodil, že tým, že žalovaný uhradil žalobcovi (resp. jeho právnemu predchodcovi) len zálohové faktúry za vykonanie diela, na takéto úhrady nemožno aplikovať ustanovenia § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka. Súd pri uvedenom opomenul, že nie všetky úhrady zo strany objednávateľa boli úhradami zálohových faktúr a rovnako opomenul, že úhrady zálohových faktúr boli po vykonaní prác započítané na riadne faktúry a týmto okamihom sa tieto úhrady stávajú riadnou platbou za vykonané práce. V zmysle uvedeného, súd jednak prijal nesprávny právny záver, že všetky

platby objednávateľa boli platbami zálohových faktúr a jednak súd nesprávne vyvodil, že úhradu zálohových faktúr nemožno považovať za uznanie zvyšnej časti záväzku. Podľa dovolateľa sa žalovaný až v tomto súdnom konaní začal účelovo brániť formálnymi nedostatkami odovzdania diela. Tieto zaplatené alebo započítané platby faktúr žalovaný nikdy nežiadal vrátiť. Ak teda došlo k zaplateniu vystavených faktúr ako i k započítaniu vyfaktúrovanej ceny prác a dodávok zhotoviteľom s krycím listom, vystaveným na základe skutočne vykonaných prác a dodávok, ako časti ceny diela, tak je v plnom rozsahu dôvod na aplikáciu §407 ods. 3 Obchodného zákonníka.

28. Na záver dovolateľ uviedol, že právne závery súdu sú zjavne nesprávne, nelogické a vo svojich dôsledkoch až absurdné. Súd nesprávne právne posúdil uvedené právne otázky a tým v konečnom dôsledku uzavrel, že za riadne vykonané a fakticky odovzdané dielo netreba zhotoviteľovi vôbec zaplatiť. Súd použil takú aplikáciu právnych predpisov a výklad, na základe ktorého aj keď dielo žalobca riadne vykonal (a žalovanému bez väd odovzdal) nevzniká objednávateľovi žiadna povinnosť za toto dielo zaplatiť. Uvedené nepochybne nezodpovedá ani skutočnej vôli zmluvných strán a ani akémukoľvek spravodlivému usporiadaniu daného právneho vzťahu. Okrem uvedeného, súd tým zároveň založil bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného a to dokonca za stavu, že všetky formálne nedostatky odovzdania diela, ktoré boli dôvodom zamietnutia žaloby, výlučne sám žalovaný zavinil. Žalovaný nesplnením svojich povinností znemožnil formálne odovzdanie diela, z čoho vyvodzuje právo nezaplatiť žalobcovi. Uzavrel, že súd tak z porušenia vlastnej povinnosti žalovaného priznal žalovanému právo.

29. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolateľ zároveň navrhol odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvej inštancie v časti výrokov o náhrade trov konania, argumentujúc dôvodmi hodných osobitného zreteľa, ktoré zhrnul v troch bodoch:

- 1) žalobcovi okrem škody spočívajúcej v nezaplatených stavebných prácach, hrozí ďalšia ujma - povinnosť zaplatiť náhradu trov konania,
- 2) dovolaním napadnuté rozsudky sú podľa žalobcu arbitrárne, že možno očakávať ich zrušenie v dovolacom konaní,
- 3) žalobca očakáva problematickú vymožiteľnosť nároku voči žalovanému. V prípade ak by žalobca žalovanému zaplatil aj náhradu trov konania, je riziko, že túto sumu už nikdy nevyvymôže.

30. K dovolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý považuje rozhodnutia súdov nižších inštancií za správne. Poukázal na to, že dielo nebolo žalobcom do dnešného dňa podľa zmluvy včas a bez väd odovzdané objednávateľovi/žalovanému. Tiež uviedol, že neexistovala žiadna zmluva medzi žalovaným a svedkyňou K.. Žalobca trvá na tom, že žiadnu osobu (ani pani K.) osobitne nepoveril právom v jeho mene ako objednávateľa potvrdzovať súpisy realizovaných prác a dodávok, ktoré mal podľa bodu 6.2 zmluvy o dielom priebežne vyhotovovať zhotoviteľ, a teda jediným oprávneným, kto mohol tieto súpisy potvrdzovať bol sám objednávateľ, resp. jeho štatutári. Trvá na tom, že pani K. vykonávala výlučne funkciu stavebného dozoru, bez osobitného splnomocnenia, s povinnosťami určenými v ust. § 46b Stavebného zákona. Poukázal na to, že odchodom žalobcu zo staveniska, bol žalovaný nútený zabezpečiť si vykonanie diela inými osobami. Na záver navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zmietol, a zároveň si uplatnil trovy dovolacieho konania.

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť podľa ust. § 447 písm. f/ CSP.

32. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti.

33. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne, a v záujme právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež

právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd vo veci konať a rozhodnúť o veci samej, čo platí pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázky posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

34. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

35. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho v súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ods. 2, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

36. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

37. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania odôvodnil ustanovením § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V súvislosti s uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 CSP dovolací súd uvádza, že pre úspešnosť dovolania pre riešenie právnej otázky podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ CSP, musí dovolateľ vymedziť dovolací dôvod spôsobom upraveným v ust. § 432 ods. 1 a 2 CSP, teda tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 z 26. februára 2010).

38. Z uvedeného vyplýva rozsah i obsah dôvodov, ktoré musí dovolateľ uplatniť. Nesprávne právne posúdenie pritom môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok napadnutého rozhodnutia. Ak bude dovolateľ tvrdiť, že súdy z vykonaného dokazovania nezistili správne skutkový stav a nesprávne vec preto právne posúdili, a to vo vzťahu k riešeniu niektorej právnej otázky, nepôjde o dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ale o napadnutie rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočné zistenie skutkového stavu. Predložením vlastnej verzie skutkového stavu, ktorý považoval za dôležitý pre rozhodnutie, dovolateľ nesmeruje proti právnemu posúdeniu veci, ale proti skutkovým zisteniam. Nemôže byť v tomto smere postačujúce, nakoľko je dovolací súd viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu, aby namietané nesprávne právne posúdenie veci bolo uvedené len odkazom na zákonné ustanovenie, ale je potrebné, aby dovolateľ konkrétne uviedol právnu otázku a uviedol, prečo zaujal odvolací súd nesprávny názor na jej riešenie (Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1409 s.).

39. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP zároveň predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita takúto otázku (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí) vyriešil. Taktiež platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť

rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku, kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a teda aj pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver súdu rozhodujúceho o jej dovolaní (pozri uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 4Obdo/64/2017, 4Obdo/30/2018).

40. Žalobca v dovolaní, ktorého prípustnosť vyvodzuje z ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. konkretizoval tieto otázky:

a) súd nesprávne právne uzavrel, že na stavebný dozor žalovaného (objednávateľa diela nie je možné aplikovať § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého kto bol pri prevádzkovaní podniku poverený určitou činnosťou, je splnomocnený na všetky úkony, ku ktorým pri tejto činnosti obvykle dochádza, a teda súd vyvodil, že stavebný dozor musí mať na prevzatie diela osobitné splnomocnenie,

b) súd nesprávne právne uzavrel, že zaplatenie ceny diela je v zmluve viazané na splnenie odkladacej podmienky prevzatia diela v zmysle § 36 ods. 2 Občianskeho zákonníka,

c) súd neprávne právne uzavrel, že ak dôjde k vykonaniu diela, resp. jeho časti a nedôjde k formálnemu prevzatiu tohto diela objednávateľom, hoci dielo objednávateľ fakticky prevzal, užíva ho a aj ho objednávateľ vlastní, zhotoviteľovi nevznikne právo na zaplatenie ceny a ani nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

d) súd nesprávne právne uzavrel, že v predmetnej veci nemožno na vykonané úhrady aplikovať ust. § 407 ods. 3 ObZ o uznaní zvyšnej časti záväzku, pretože podľa súdu v predmetnej veci došlo k úhrade výlučne zálohových faktúr a zároveň súd uzavrel, že nemožno na uhradené zálohové faktúry, ktoré boli neskôr zhotoviteľom započítané na riadne faktúry vystavené po vykonaní prác a dodávok, aplikovať ust. § 407 ods. 3 ObZ o uznaní záväzku.

Úlohou dovolacieho súdu preto bolo, aby v dovolacom konaní posúdil, či dovolateľom nastolené otázky sú otázkami právnymi alebo skutkovými a v prípade právnych otázok, či mali alebo nemali kľúčový význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu.

41. Vo vzťahu k dovolateľom položeným otázkam a posúdení skutočnosti, dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že dovolateľ v dovolaní síce formálne odôvodňuje nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom, z obsahu dovolania je však zrejmé, že nesúhlasí s logickými úvahami a skutkovými závermi, ako aj s vyhodnotením zistených skutkových okolností odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie. Napríklad, že neposúdili konanie žalovaného podľa predstáv žalobcu a len samotné spochybňovanie skutkových zistení a vyhodnotenie dôkazov súdmi, ako aj samotná polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

42. Ako už bolo uvedené, dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať procesne náležitým spôsobom zistený a ustálený skutkový stav vo veci konajúcimi súdmi a zaoberať sa skutkovými otázkami. Súdny v predmetnej veci konštatovali, že nedošlo uzavretiu dohody medzi objednávateľom (žalovaným) a pani K. oprávňujúcou ju k podpisovaniu súpisu vykonaných prác a dodávok na stavbe, ale len vykonávala funkciu stavebného/technického dozoru na podľa § 46b stavebného zákona, tento a svoj záver oba súdy dostatočne zdôvodnili. Dovolateľom nastolená otázka tak nezodpovedá skutkovému stavu zistenému konajúcimi súdmi a nespĺňa kritérium právnej otázky uvedenej vyššie, zameranej na interpretáciu konkrétneho právneho predpisu (prípadne jeho konkrétneho ustanovenia), ale predstavuje otázku, ktorá sa týka skutkových záverov súdov nižšej inštancie a vlastného chápania skutkových zistení dovolateľom. V posudzovanej veci tak predstavuje výlučne hypotetickú otázku, resp. akademickú otázku nesúvisiacu s rozhodovaným sporom, čo má za následok neprípustnosť podaného dovolania. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že vo vzťahu k posúdeniu konania žalovaného, nie je dovolanie žalobcu podložené prípustnými dovolacími dôvodmi.

43. Dovolací súd tu pripomína, že súdy oboch inštancií sa s námietkami dovolateľa čo do rozsahu dokazovania precízne zaoberali, tieto zhodnotili a uviedli aj závery, prečo ďalšie dokazovanie nepovažujú

za účelné (vyhodnotenie splatnosti kúpnej ceny, pre nesplnenie podmienok pre jej vyúčtovanie podľa zmluvy o diel v čl. VI bod 6.2) pre dostatočné skutkové zistenia a z nich vyplývajúce právne závery. Základom celého sporu je neunesenie dôkazného bremena čo do zistenia ne/splnenia zmluvného dojednania medzi žalobcom a žalovaným, ktoré malo prechádzať samotnej fakturácii prác, ktoré mal žalobca pre žalovaného vyhotoviť. Dôkazné bremeno je na strane zhotoviteľa a v oblasti zmlúv o dielo, kde často dochádza k priebežným zmenám, musí samotný zhotoviteľ dbať o to, aby mal dostatok podkladov, ktorými bude môcť následne dokázať svoj nárok - právo na odmenu. Pokiaľ v konaní nebol preukázaný dôkaz o tom, že objednávateľ, resp. objednávateľom splnomocnená osoba podpísala súpis vykonaných prác a dodávok, ktorý mal predchádzať samotnej fakturácii, potom závery súdov nižšej inštanície, ktoré nepristúpili k ďalšiemu dokazovaniu sporných skutočností formou, ktorá neprispieje k získaniu relevantných odpovedí, nemožno považovať za nesprávne právne posúdenie, resp. za postup odnímajúci žalobcovi právo na spravodlivý proces.

44. Zároveň dovolací súd konštatuje, že z obsahu dovolania je zjavné, že žalovaný v zásade nevytýka súdom nižšej inštanície nesprávne právne posúdenie veci (t. j. výklad alebo aplikáciu konkrétnych ustanovení právneho predpisu), ale vyjadruje všeobecnú nespokojnosť s rozhodnutiami konajúcich súdov, ktoré boli vydané v jeho neprospech. Takáto argumentácia dovolateľa však nie je spôsobilá pri viazanosti dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP.) vyvolať uskutočnenie meritorneho dovolacieho prieskumu. Dovolanie preto nie je odôvodnené spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 CSP.

45. Ak by aj dovolací súd posúdil dovolateľom položené otázky ako právne a nie skutkové, to znamená, že by išlo o právnu otázku nastolenú v dovolaní, ktorú má dovolací súd riešiť, musí byť táto rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. Pre posúdenie, či ide o kľúčovú právnu otázku pre rozhodnutie vo veci samej, teda aj posúdenia prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, ale výlučne záver súdu, ktorý rozhoduje o dovolaní (pozri aj 3Obdo/28/2018). Tomuto musí zodpovedať aj argumentácia dovolateľa spočívajúca vo vymedzení prípadnej nesprávnosti právneho posúdenia a rovnako aj uvedenie právnej argumentácie, ako mal súd vec správne posúdiť. Táto povinnosť sa vzťahuje nielen na samotné vymedzenie právnej otázky (rozhodujúcej pre rozhodnutie vo veci), ale aj na to, aby právna otázka mala oporu v konkrétnom spore a určitý spôsob jej riešenia priamo vyplýval z rozhodnutí súdov nižšieho stupňa. Dovolaním položené otázky uvedené kritéria nespĺňajú a ich formulácia opomína základné závery rozhodujúce pre právne úvahy odvolacieho i prvoinštančného súdu.

46. Z rozhodnutia odvolacieho súdu výslovne vyplýva, že súdy nižších inštanícií dospeli k záveru, že z predložených dôkazov vyplynulo, že nakoľko neboli splnené zmluvné dojednania podľa zmluvy o dielo, tak nenastala splatnosť ceny za dielo, a teda nenastali ani podmienky pre jej vyúčtovanie dohodnuté podľa zmluvy, bolo potom bez právneho významu zaoberať sa otázkou, splnenia odkladacej podmienky prevzatia diela v zmysle § 36 ods. 2 OZ (otázka 2 špecifikovaná v dovolaní), a tiež skutočnosťou, či ak objednávateľ dielo vykonal, a nedôjde k jeho faktickému prevzatíu, tak zhotoviteľovi nevznikne právo na zaplatenie ceny diela ani nárok na vydanie bezdôvodného obohatia (otázka 3 špecifikovaná v dovolaní), súdy sa týmito otázkami ani nezaoberali. Nastolené otázky pre absenciu splnenia zmluvných podmienok podstatných pre vykonanie samotnej fakturácie podľa zmluvy, tak v riešenej veci nemôžu priniesť zmenu záverov konajúcich súdov a ich riešenie v kontexte vykonaného dokazovania nemôže dovolateľovi priniesť pozitívny výsledok v spore a jeho právne postavenie sa nezmení.

47. Z obsahu dovolaním napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd ani nezaložil svoje rozhodnutie na žalobcom nastolenej otázke špecifikovanej pod bodom 2 a 3 v jeho dovolaní. Dovolaním napadnutý rozsudok tieto otázky vôbec neriešil. Žalobca ich vyriešenie považoval za kľúčové, odvolací súd však v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že v kontexte prejednávanej veci je žalobcom namietaná skutočnosť irelevantná, pretože žalobca dôkazné bremeno na preukázanie ním tvrdených skutočností, že boli splnené zmluvné dojednania predchádzajúce samotnej fakturácii nepreukázal, a teda odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštanície, že v prejednávanej veci neneastala splatnosť kúpnej ceny, pretože nedošlo k splneniu zmluvnej podmienky pre jej vyúčtovanie dohodnutej v čl. VI

bod 6.2 Zmluvy o dieľo. Tiež skonštatoval správnosť postupu súdu prvej inštancie, keď na základe týchto dôvodov sa samotným namietaným rozsahom účtovaných prác už nezaoberal. Odvolací súd teda nezaložil svoje rozhodnutie na žalobcom uvedenej otázke a vyriešenie dovolateľom vymedzenej otázky ani nevedlo k záverom uvedeným v rozhodnutí odvolacieho súdu. S poukazom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene vymedzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

48. Na záver dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi), a teda za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 ods. 1 a 2 CSP, nemožno považovať argumenty žalovaného uvedené v dovolaní, z ktorých je zrejmá v zásade len jeho nespokojnosť s vyvedením najmä skutkových zistení a záverov súdmi nižších inštancií. Uvedené kritériá pre prípustnosť dovolania z dôvodu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s ust. § 432 ods. 1 a 2 CSP dovolanie podané žalobcom nespĺňa.

49. Vzhľadom na vyššie uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom nedošlo k splneniu podmienok pre prípustné a dôvodné dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného odmietol v súlade s ustanovením § 447 písm. f/ CSP.

50. Dovolateľ v podanom dovolaní podal aj návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia (ust. § 444 ods. 1 CSP). Keďže dovolací súd dovolanie odmietol, o návrhu na odklad právoplatnosti napadnutého rozhodnutia už nerozhodoval.

51. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

52. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.